

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І. І. МЕЧНИКОВА

Кафедра економічної та соціальної географії і туризму

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

Майя НІКОЛАЄВА

Майя 2023 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІН
ОСНОВИ ТУРИЗМУ**

Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)

Спеціальність: 035 Філологія

Спеціалізації:

035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська

035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька

035.051 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська

035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька

Освітньо-професійні програми:

Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська

Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька

Романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська

Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька

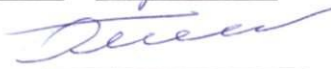
Робоча програма навчальної дисципліни «Основи туризму». – Одеса: ОНУ, 2023. –15 с.

Розробник: **Яворська Вікторія Володимирівна**, доктор географічних наук, професор, професор кафедри економічної та соціальної географії і туризму геолого-географічного факультету.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економічної та соціальної географії і туризму

Протокол № 1 від “ 30 ” серпня 2023 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

Олександр Топчієв
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Погоджено із гарантом ОПП Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська

Наталя БІГУНОВА

Погоджено із гарантом ОПП Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька

Інесса АЗАРОВА

Погоджено із гарантом ОПП Романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська

Олена ГРИГОРОВИЧ

Погоджено із гарантом ОПП Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька

Мальвіна МАРІНАШВІЛІ

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) геолого-географічного факультету

Протокол № 1 від “ 30 ” серпня 2023 р.

Голова НМК

(підпис)

Віталій СИЧ
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № ____ від “ ____ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № ____ від “ ____ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>очна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
Загальна кількість: кредитів – 3 годин – 90 змістових модулів – 2	Галузь знань: 03 Гуманітарні науки Спеціальність: 035 Філологія Спеціалізації: 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька 035.051 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька Рівень вищої освіти Перший (бакалаврський)	Вибіркова	
		Рік підготовки:	
		1-й	1-й
		Семестр	
		Лекції	
		20 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		10 год.	4 год.
		Самостійна робота	
		60 год.	80 год.
		Форма підсумкового контролю: Залік	

2. Мета і завдання дисципліни

Мета дисципліни: встановлення сутності теорії туризму та набуття туризмологічних знань, створення цілісної уяви про туризм як соціальний інститут, як певну форму природно-суспільного буття та життєдіяльності людини, що подорожує.

Завдання дисципліни: визначення сутності теорії туризму як наукової соціоекономічної та гуманітарної дисципліни; розкриття понятійного, категоріального апарату та основних смислових значень туризму; систематизація наукових підходів до розуміння феномену туризму, з'ясування генезу та еволюції туризмологічного знання, визначення змісту основних туризмологічних концепцій; осмислення структури туризмологічного знання, його системної архітекτονіки, органічної узгодженості всіх частин; з'ясування функцій туризмологічного знання, його суспільного «призначення»; виявлення діалектики зв'язків між теорією та практикою туристської діяльності.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів таких **компетентностей:**

Інтегральної:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальних (ЗК):

ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК04. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК05. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК06. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК08. Здатність працювати в команді та автономно.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН03. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН04. Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

– сутність туризму як соціокультурного явища;

– понятійний, категоріальний апарат та основні смислових значення туризму;

- етапи становлення науки про туризм;
- функції туризму;
- міжнародний та вітчизняний досвід культурного впливу туризму на місцевий етнос;
- історію виникнення системи та поширення туристської індустрії;
- географію, гармонічний розвиток і природокористування в туризмі;
- екологію туризму;

вміти:

- використовувати й розуміти принципи філософського тлумачення явища «туризм», філософського підґрунтя подорожей, мотивації туристів;
- знаходити причинно-наслідкові зв'язки між явищами та процесами на світовому туристичному ринку;
- користуватися статистичними базами даних, що відображають динаміку світових туристичних потоків.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Сутність організації туризму

Тема 1. Характеристика сутності організації туризму.

Сутність поняття “організація”. Організація як функція менеджменту. Функції менеджменту: планування, організація, регулювання, координування, стимулювання (мотивація), контроль. Сучасні підходи до визначення туризму. Поняття "турист" та "екскурсант". Стан розвитку туризму в Україні. Показники розвитку організованого туризму. Динаміка туристських потоків.

Тема 2. Історія розвитку світового туризму. Історія туризму в Україні. Періодизація розвитку туризму. Основні віхи історії світового туризму. Подорожі та мандрівки в епоху стародавнього світу. Подорожі епохи середньовіччя. Подорожі й туризм у ХУІІ-ХУІІІ ст. Туризм ХІХ – початку ХХ ст. Сучасний світовий туризм. Елітарний туризм Нового часу. Технологічні та економічні передумови зародження масового туризму. Перші організовані туристичні подорожі. Вплив ідеологічних чинників на розвиток міжнародного туризму у період між двома світовими війнами. Трансформація масового конвейерного туризму у масовий диференційований. Міжнародне туристичне співробітництво. Світові туристичні регіони. Український туризм у ХІХ – першій половині ХХ ст. Зародження організованих форм. Туризм в Україні в 70- 80-ті роки ХХ ст. Характеристика розвитку туризму у світі на сучасному етапі.

Тема 3. Класифікація і функції туризму.

Понятійний апарат туризму. Система класифікації туризму. Соціальна, гуманітарна й економічна функції туризму. Туризм як соціально-економічна система. Фактори, що впливають на розвиток туризму: зовнішні та внутрішні, інтенсивні та стримуючі, фактор сезонності. Класифікація туризму за різними ознаками: за спрямованістю туристичних потоків, за охопленням території, за терміном подорожі, за сезонністю, за ступенем організованості, за демографічним та соціальним складом учасників подорожі, за формою організації подорожі та обслуговування, за засобом пересування, за метою подорожі. Значення туризму за видами. Класифікація туризму за формами: групові та індивідуальні подорожі. Класифікація маршрутів та турів за територіальною ознакою, за вибором засобів пересування, за сезонністю, за тривалістю, за змістом програм, за складом учасників подорожі, за формою організації подорожі, за побудовою траси маршруту. Класифікація туристичних підприємств. Види підприємств - туроператори та турагенти. Типи туристів та ознаки їх класифікації.

Тема 4 Сутність, функції, ознаки та класифікація екскурсій

Визначення поняття «екскурсія». Функції та ознаки екскурсій. Класифікація екскурсій. Особливості оглядових та тематичних екскурсій. Технологія підготовки нової екскурсії. Основні етапи створення екскурсії. Попередня робота над створенням нової екскурсії. Розробка екскурсії. Захист та затвердження екскурсії. Показ як

основний елемент екскурсії. Методичні прийоми показу. Розповідь в екскурсії: сутність та особливості. Методичні прийоми розповіді. Поєднання показу і розповіді в екскурсії.

Організаційні вимоги до техніки проведення екскурсії. Поняття «якість екскурсії». Основні критерії оцінки якості екскурсії.

Тема 5. Туристичні ресурси, їх оцінка та використання Види та класифікація туристичних ресурсів. Підходи до класифікації туристичних ресурсів. Аналіз наявних класифікацій туристичних ресурсів. Природні туристичні ресурси. Матеріальні антропогенно-техногенні туристичні ресурси (пам'ятки історії, культури, релігії, архітектури тощо). Забезпеченість населення туристичними ресурсами. Стан природних та матеріальних антропогенно-техногенних туристичних ресурсів України. Розміщення туристичних ресурсів. Аналіз ролі, місця і значення природних та матеріальних антропогенно-техногенних туристичних ресурсів України у структурі аналогічних ресурсів світу. Особливості розміщення природних та матеріальних антропогенно-техногенних туристичних ресурсів в розрізі природних зон та регіонів України. Методи оцінки туристичних ресурсів. Економічна оцінка туристичних ресурсів. Методи економічної оцінки туристичних ресурсів. Соціальна оцінка туристичних ресурсів. Методи соціальної оцінки туристичних ресурсів. Рекреаційні потреби. Види й особливості використання туристичних ресурсів. Економічна й соціальна оцінка туристичної діяльності. Фактори використання туристичних ресурсів. Сукупність і характеристика факторів використання туристичних ресурсів. Аналіз факторів використання туристичних ресурсів у сучасній Україні. Соціально-економічна криза і особливості використання туристичних ресурсів.

Змістовий модуль 2. Основи туристичної діяльності

Тема 6. Туризм як економічна діяльність. Туристична діяльність. Формування системи гостинності. Індустрія туризму та її структура. Територіальна складова індустрії туризму. Виробнича складова індустрії туризму. Регуляторна складова індустрії туризму. Поняття «туристична діяльність». Суб'єкти туристичної діяльності. Виробничообслуговуюча діяльність туристичного підприємства. Проектування турів. Діяльність туристичного підприємства з організації обслуговування туристів. Ринкова діяльність туристичного підприємства.

Тема 7. Організація ринку туристичних послуг. Суб'єкти туристичного ринку. Сегментація ринку туристичних послуг. Механізм функціонування туристичного ринку. Види туристичних послуг та їх функціональна класифікація. Організація послуг комунікацій, організація послуг розміщення, організація послуг харчування, організація рекреаційних послуг. Соціально-економічне значення сфери послуг. Міжнародна система послуг. Способи постачання послуг. Специфіка виробництва та постачання послуг. Споживачі й виробники туристичних послуг. Туристичне посередництво. Туристичний консорціум та корпорація. Тур як специфічний продукт туристичного ринку. Мотивація та потреби споживачів (туристів). Попит на туристичні послуги та специфіка його формування. Мотивація

подорожей. Попит на міжнародному туристичному ринку. Споживчі вимоги до якості туристичних послуг. Маркетинг туризму.

Тема 8. Регулювання туристичної діяльності. Міжнародне регулювання туризму. Державне регулювання туризму. Державне регулювання туристичною діяльністю в Україні. Закону України "Про туризм".

Тема 9. Туристська політика України на сучасному етапі. Структура управління туристською сферою в Україні. Завдання та функції державних органів управління сферою туризму. Міністерство туризму: функції та завдання. Документи, що регулюють діяльність виконавчих органів в галузі туризму. Недержавні громадські організації та їх місце у регулюванні розвитку туристської сфери. Асоціація лідерів тур бізнесу України (АЛТУ). Сучасний стан та перспективи розвитку туризму в Україні. Показники які характеризують стан туристського ринку, кількість туристів та екскурсантів за регіонами, районами, містами та курортами. Державні національні програми розвитку туристських дестинацій, законодавчі та підзаконні нормативні акти, що регламентують та регулюють такий розвиток. Державна програм розвитку туризму. Програми розвитку окремих видів туризму. Місцеві та регіональні туристські програми та концепції.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	очна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п/с	лаб	с. р.		л	п/с	лаб.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Сутність організації туризму										
Тема 1. Характеристика сутності організації туризму.	10	2	2		6	10	2	2		6
Тема 2. Історія розвитку світового туризму.	8	2			6	10				10
Тема 3. Класифікація і функції туризму.	10	2			8	10				10
Тема 4 Сутність, функції, ознаки та класифікація екскурсій	16	4	4		8	10	2	2		6
Тема 5. Туристичні ресурси, їх оцінка та використання	10	2			8	10				10
Всього за ЗМ 1	54	12	6		36	50	4	4		42
Змістовий модуль 2. Основи туристичної діяльності										
Тема 6. Туризм як економічна діяльність	10	2	2		6	10				10
Тема 7. Організація ринку туристичних послуг.	8	2			6	10		2		8
Тема 8. Регулювання туристичної діяльності.	8	2			6	10				10
Тема 9. Туристська політика України на сучасному етапі.	10	2	2		6	10				10
Всього за ЗМ 2	36	8	4		24	40				38
Усього годин	90	20	10		60	90	6	4		80

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Змістовий модуль 1. Сутність організації туризму	6
1.	Туризм як соціально-економічне явище ХХІ сторіччя Значення туризму для розвитку економіки України. Передумови розвитку туризму. Класифікація туризму та стисла характеристика класифікаційних груп. Сутність основних функцій туризму. Перспективи розвитку туризму в Україні.	2
2.	Перспективи розвитку екскурсійного обслуговування в Україні. Сутність екскурсійної роботи.	2
3.	Організаційні вимоги до техніки проведення екскурсії. Поняття «якість екскурсії». Основні критерії оцінки якості екскурсії. Критерії оцінки якості екскурсії	2
	Змістовий модуль 2. Основи туристичної діяльності	4
4.	Характеристика договірних документів у галузі туризму.	2
5.	Сутність туристської політики в Україні. Основні інструменти її реалізації. Основні цілі та завдання органів державного регулювання туристської діяльності в Україні.	2
	Разом:	10

6. Теми практичних занять

Практичні заняття не передбачені

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин очне/заочне
1.	Функції менеджменту: планування, організація, регулювання, координування, стимулювання (мотивація), контроль. Сучасні підходи до визначення туризму. (конспект першоджерел)	6/6
2.	Періодизація розвитку туризму. Основні віхи історії світового туризму.	6/10
3.	Ознайомлення з визначеннями основних термінів у різних першоджерелах. (конспект першоджерел). Класифікація туризму за законодавством України. (конспект першоджерел).	8/10

4.	Технологія підготовки нової екскурсії. Основні етапи створення екскурсії. Попередня робота над створенням нової екскурсії	8/6
5.	Характеристика туристських ресурсів України. Особливості туристської діяльності в Україні. Виконання контрольної роботи «Міжнародна і національна нормативно-правова база туристської діяльності». Основні положення Державної програми розвитку туризму (конспект першоджерел)	8/10
	Разом за змістовним модулем 1	36/42
6.	Вивчення основних положень Господарського кодексу України (конспект першоджерела). Характеристика основних цілей створення і функціонування туристських підприємств.	6/10
7.	Перспективи розвитку туристських підприємств в Україні. Переваги й недоліки різних організаційно-правових форм підприємств.	6/8
8.	Порівняльний аналіз різних типів організаційних структур керування підприємством. Характеристика засновницьких документів для туристських підприємств.	6/10
9.	Сутність туристської політики в Україні. Основні інструменти її реалізації. Основні цілі та завдання органів державного регулювання туристської діяльності в Україні.	6/10
	Разом за змістовним модулем 2	24/38

9. Методи навчання

Лекції із застосуванням наочних засобів, презентації, самостійна робота, практичні завдання, опрацювання нового матеріалу, самостійне опрацювання нового матеріалу, в т.ч. із застосуванням Інтернет-ресурсів.

10. Форми контролю і методи оцінювання

(у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Поточне контрольне опитування, оцінювання семінарських доповідей та виконання індивідуальних завдань; підсумковий контроль – залік.

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Оцінка за національною шкалою	Теоретична підготовка	Практична підготовка
	Здобувач освіти	
Відмінно	у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; самостійно знаходить додаткову	глибоко та всебічно розкриває сутність практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує творчі завдання та ініціює нові шляхи їх виконання; вільно використовує

	інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.	набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу; проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.
Добре	достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу; при представленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій; самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.	правильно вирішив більшість практичних завдань; має стійкі навички виконання завдання
Задовільно	володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.	може використовувати знання в стандартних ситуаціях, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання. Правильно вирішив половину розрахункових/тестових завдань. Здобувач має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.
Незадовільно з можливістю повторного складання	володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно (без аргументації та обґрунтування); безсистемно виокремлює випадкові ознаки вивченого; не вмie робити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки; під час відповіді допускаються суттєві помилки	недостатньо розкриває сутність практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив окремі розрахункові/тестові завдання за допомогою викладача, відсутні сформовані уміння та навички.
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не володіє навчальним матеріалом	виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача

11. Питання для поточного контролю

1. Як виник термін туризм?
2. Які основні особливості туризму як об'єкта керування?
3. Дайте визначення туризму, яке встановлено Всесвітньою туристською організацією.
4. Дайте визначення туризму згідно із Законом України "Про туризм"
5. Яке значення має туризм для економіки країни?
6. Які переваги має організований туризм?
7. Наведіть визначення понять турист, туристська діяльність, туристські ресурси, рекреаційні системи.
8. У чому різниця між туристом та екскурсантом?
9. Яку роль відіграє класифікація туризму? На підставі яких критеріїв здійснюється диференціація туризму за видами?
10. Наведіть класифікацію туризму за різними ознаками, дайте стислу характеристику класифікаційних груп.
11. У чому полягає соціальна, гуманітарна та економічна функції туризму?
12. Які негативні наслідки розвитку туризму?
13. Дайте визначення туризму як соціально-економічної системи.
14. Назвіть фактори, що впливають на розвиток туризму.
15. Які особливості має туристська діяльність в Україні?
16. Які перспективи розвитку туризму в Україні?
17. Чому необхідно регулювати туристську діяльність на міжнародному рівні?
18. Наведіть класифікацію міжнародних туристських організацій та об'єднань.
19. Вкажіть керівні органи Всесвітньої туристської організації та назвіть їх функції.
20. Які переваги дає країнам членство у UNWTO?
21. Назвіть регіональні міжнародні туристські організації.
22. Які спеціалізовані туристські організації та об'єднання Ви знаєте? У чому полягає їх діяльність?
23. Які міжнародні акти регулюють туристську діяльність?
24. Які основні нормативно-правові акти регулюють туристську діяльність в Україні?
25. Яка основна мета державного регулювання туристською діяльністю?
26. Назвіть головні принципи державного регулювання туристської діяльності.
27. Які концептуальні завдання державного регулювання туристського бізнесу на сучасному етапі розвитку економіки?
28. Розкрийте сутність паспортно-візових формальностей.
29. Як пов'язані запрошення і віза?
30. Які фактори обмежують одержання візи?
31. В яких випадках можливо оформлення групової візи?
32. У чому особливість шенгенських віз?
33. У чому полягає сутність митних формальностей?
34. Які документи необхідно мати туристу при проходженні митного контролю?
35. З якою метою здійснюється валютний контроль?
36. Яке місце і роль санітарних (медичних) формальностей у розвитку міжнародного туризму?

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль									Сума балів
Змістові модулі 1-2									
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	100
10	10	10	20	10	10	10	10	10	

Залікова оцінка виставляється за результатами поточного контролю.

Якщо за результатами поточного контролю здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів, або якщо він набрав 60 і більше балів, проте хоче поліпшити свій підсумковий результат, він повинен виконати залікове завдання і з урахуванням його результатів одержати відповідну кількість залікових балів із дисципліни.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	дуже добре	
75-84	C	добре	
70-74	D	задовільно	
60-69	E	допустимо	
30-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Навчально-методичне забезпечення

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи туризму». Одеса: ОНУ, 2023. 15 с.
Силабус навчальної дисципліни.

14. Рекомендована література

Основна

1. Безуглий В.В., Костащук І.І., Яворська В.В. Географія всесвітньої спадщини (туристичні атракції). Дніпро: ЛІРА, 2021. 528 с.
2. Кифяк В.Ф. Організація туристичної діяльності в Україні. Чернівці, 2003. 300 с.
3. Козловський Є.В. Правове регулювання туристичної діяльності: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2015. 272 с.
4. Мальська М. П., Худо В. В. Туристичний бізнес : теорія та практика: навч. посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2007. 424 с.
5. Писаревський І. М., Погасій С. О., Поколюдна М. М. Організація туризму : підручник. Харків: ХНАМГ, 2008. 541 с.
6. Сич В. А., Яворська В. В., Коломієць К. В. Основи екологічного туризму: навч. посіб. Одеса: Вид-во "Друк Південь", 2018. 232 с.

7. Топчієв О. Г., Яворська В. В., Сич В. А., Коломієць К. В. Рекреаційно-туристичний потенціал: напрями систематики і кваліметричної оцінки: навч. посібник. Одеса : Бондаренко М.О., 2022. 280 с.
8. Федорченко В. К., Пазенок В. С., Кручек О. А. Туризмолія: концептуальні засади теорії туризму. Київ : ВЦ «Академія», 2013. 368 с.

Додаткова

1. Коломієць К. В., Яворська В. В., Сич В. А.. Територіальна організація туристично-рекреаційної діяльності Українського Причорномор'я. Одеса: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, 2018. 290 с.
2. Покогодна М. М. Організація екскурсійної діяльності: підручник. Харків. нац. ун-т міського гос-ва ім. О. М. Бекетова. Харків, 2017. 180 с.
3. Пуцентейло П.Р. Економіка і організація туристично-готельного підприємства. Навч. посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2007. 344 с.
4. Смаль І.В. Туристичні ресурси світу. Ніжин: Вид-во Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, 2010. 336 с.
5. Яворська В. В., Сич В. А., Коломієць К. В. Рекреаційно-туристична діяльність в сучасній структурній перебудові господарства. *Теорія, практика та інновації розвитку туристичної і готельно-ресторанної індустрії*: збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції (Умань, 27-28 травня 2021 р.). Умань: ВПЦ «Візаві», 2021. С. 158-161.
6. Яворська В.В., Сич В.А., Гевко І.В. Конкурентоспроможність туристської галузі України. *Актуальні проблеми розвитку освіти в сфері туризму, фізичної культури та спорту: матеріали Всеукраїнської наук.-практ. конф.*: (Хмельницький, 5-6 квітня 2022 р.). Хмельницький: ФОП Цюпак А.А., 2022. С. 89-94

15. Електронні інформаційні ресурси

1. Головне управління статистики в Одеській області. URL : <http://www.od.ukrstat.gov.ua/>
2. Державна служба статистики URL : <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Книги та статті з етнографії URL : <http://etno.uaweb.org/>
4. Наукова бібліотека ОНУ імені І. І. Мечникова. URL : <http://lib.onu.edu.ua/>
5. Одеська державна наукова бібліотека імені М.Горького [Електронний ресурс]. URL : <http://www.ognb.odessa.ua/>
6. Офіційний сайт Світової спадщини ЮНЕСКО URL : <http://whc.unesco.org/>